

ประโยคเงื่อนไขเพื่ออื่นันในภาษาไทย

นางสาวพัชรินทร์ ดวงศรี

ศูนย์วิทยพัชวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาภาษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2537
ISBN 974-583-979-5
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I14031862

CONCESSIVE SENTENCES IN THAI

Miss Patcharin Doungsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Linguistics

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-583-979-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

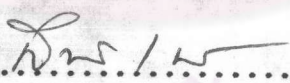
ประโยชน์เพื่อผู้อื่น
นางสาวพัชรินทร์ ดวงศรี
ภาษาศาสตร์
ผศ.ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์

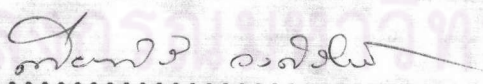

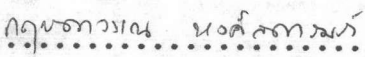
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรวิทย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กฤษดาวรรณ หงส์ลัดดารมภ์)

หนังสือฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยวิทยานิพนธ์ภาษาไทยในกรอบมีชื่อหนังสือเพียงผู้แต่ง

พัชรินทร์ ดวงศรี : ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันในภาษาไทย (CONCESSIVE SENTENCES IN THAI) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.เพ็ญศิริ วงศ์วิภานนท์, 102 หน้า, ISBN 974-583-979-5

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติและจำแนกประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันในภาษาไทย ตามเกณฑ์วากยสัมพันธ์ และเกณฑ์อรรถศาสตร์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันในภาษาไทยประกอบด้วย วิเศษณ์ประโยค และมุขประโยค จึงจัดเป็น สังกรประโยค อย่างไรก็ตาม การปรากฏของ **แต่** และ **ก็** ในประโยคที่วิเศษณ์ประโยคนำมุขประโยค ทำให้ประโยคเหล่านี้มีลักษณะของอเนกกรรณประโยคอยู่ด้วย ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันในภาษาไทย สามารถจำแนกด้วยเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ได้เป็น 2 ประเภทตามตำแหน่งการปรากฏของวิเศษณ์ประโยค คือ ประเภทที่ 1 ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันที่วิเศษณ์ประโยค นำหน้า มุขประโยค และ ประเภทที่ 2 ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันที่วิเศษณ์ประโยค ตามหลัง มุขประโยค คำเชื่อมในประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยัน สามารถแบ่งได้เป็น คำเชื่อมที่เชื่อมวิเศษณ์ประโยคเข้ากับมุขประโยค และคำเชื่อมนำวิเศษณ์ประโยค ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันประเภทแรก อาจมีคำเชื่อมระหว่างมุขประโยคกับวิเศษณ์ประโยคหรือไม่ก็ได้ ส่วนประเภทที่สองนั้น คำเชื่อมระหว่างมุขประโยคและวิเศษณ์ประโยคจะไม่ปรากฏ คำเชื่อมนำวิเศษณ์ประโยคของทั้งสองประเภทจะปรากฏเสมอ นอกจากนี้ พบว่าตำแหน่งของวิเศษณ์ประโยคไม่ทำให้คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยัน เปลี่ยนแปลง

ในทางอรรถศาสตร์ องค์ประกอบของประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันในภาษาไทยมี 2 ส่วน คือ ส่วนแสดงเงื่อนไข และส่วนแสดงการยืนยัน ส่วนแสดงเงื่อนไข จะแสดงโดยวิเศษณ์ประโยค มีข้อความแสดงการยอมอ่อนข้อเพื่อให้เกิดเหตุการณ์ในส่วนแสดงการยืนยัน เกิด ส่วนแสดงการยืนยัน จะแสดงโดยมุขประโยค มีข้อความค้านความคาดหมายตามเงื่อนไข เงื่อนไขที่แสดงในประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันจำแนกเป็น 3 แบบ คือ เงื่อนไขที่เกิดจริง เงื่อนไขที่ไม่เกิดจริง และเงื่อนไขที่อาจเกิดจริง โดยใช้เกณฑ์ ความหมายของคำเชื่อมนำวิเศษณ์ประโยค และความหมายของมุขประโยคในส่วนที่เป็นเงื่อนไข ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันในภาษาไทยยังสามารถจำแนกด้วยเกณฑ์อรรถศาสตร์ของคำเชื่อมได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันที่แสดงการยอมให้ด้วยการเจาะจง เงื่อนไขชัดเจน ประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันที่แสดงการยอมให้โดยมีหลายเงื่อนไขให้เลือก และประโยคเงื่อนไขเพื่อยืนยันที่แสดงการยอมให้โดยบอกเงื่อนไขกว้างๆ

ภาควิชา ..... ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... ภาษาคอมพิวเตอร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2536 .....

ลายมือชื่อนิติบัตร ..... พ.ศ. ๒๕๓๖ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ผศ.ดร.เพ็ญศิริ วงศ์วิภานนท์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย ....

C510872 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD: : SENTENCE / CONCESSIVE SENTENCE / CONNECTIVE

PATCHARIN DOUNGSRI : CONCESSIVE SENTENCES IN THAI.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PEANSIRI VONGVIPANOND, Ph.D. 102 pp.

ISBN 974-583-979-5

The objective of this study is an analysis of the syntactic and semantic properties of concessive sentences in Thai.

A concessive sentence in Thai is composed of an adverbial clause and a main clause. It is classified as a complex sentence. However, the presence of *lɛɛ* and *kʰi* gives the sentence an added feature of a compound sentence. The two compound connectives only occur when the subordinate clause precedes the main clause. Concessive sentences can be divided syntactically into two types, based on the positioning of the adverbial clause: Type 1 with an adverbial clause preceding the main clause and Type 2 with an adverbial clause following the main clause. Connectives in concessive sentences can be divided into those linking the main clause and the adverbial clause, and those preceding the adverbial clause. In Type 1 concessive sentences, the linking connective is optional but in Type 2 concessive sentences, the linking connective is absent. The position of the adverbial clause does not change the semantic content of the sentence.

Semantically, concessive sentences in Thai consist of two parts: the condition and the insistence. The first part, represented in the adverbial clause, supplies the concessional condition offered by the speaker. The second part is represented in the main clause. It supplies the state or the event which counters the natural expectation of the concession. The condition found in concessive sentences can be one of these three types: irrealis condition, realis condition, and potential condition. The classification is based on the semantic content of the connective and the adverbial clause itself. Concessive sentences in Thai can also be divided on semantic basis into three types: definite concessive sentences, disjunctive concessive sentences, and indefinite concessive sentences.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... ภาษาศาสตร์.....

สาขาวิชา..... ภาษาศาสตร์.....

ปีการศึกษา..... 2536.....

ลายมือชื่อผู้พิมพ์..... พัทธมา ออมศรี.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... อนุสรณ์ ออมศรี.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งกาญจน์
เทพกาญจนา และ อาจารย์ ดร. กฤษดาพรรณ หงส์ลดารมภ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ
ข้อคิดเห็นต่างๆ และแนวทางที่เป็นประโยชน์ยิ่งแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ
คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ข้าพเจ้าด้วยความทุ่มเท และเอาใจใส่

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ คุณพ่อ และคุณแม่ เป็นอย่างสูงที่คอยให้ความรัก และ
ความห่วงใยเสมอมา ชอบคุณพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณพัชรี
มงคลชนิด และคุณไชมอน ดี ที่คอยให้กำลังใจ และความช่วยเหลืออย่างจริงใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ

บทที่

1	บทนำ.....	1
1.1	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2	สมมติฐานของการศึกษา.....	2
1.3	วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.4	ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	3
1.7	คำจำกัดความของคำศัพท์เฉพาะสาขาที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้.....	4
2	ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1	คำจำกัดความของประโยคเงื่อนไขเพื่อสืบค้น.....	6
2.2	การจัดประเภทของประโยคเงื่อนไขเพื่อสืบค้น.....	10
2.3	คำเชื่อม.....	12
2.4	หน่วยแสดงการเกิดจริงของเหตุการณ์.....	29
2.5	การวิเคราะห์ลักษณะประโยคในภาษาอังกฤษตามแนวคิดของฮัลลิเดย์... ..	30

3	ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียนในภาษาไทย.....	35
3.1	ความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างอนุภาคถ้าใน..... ประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน	35
3.2	คำเชื่อมในประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน.....	37
3.3	ประเภทของประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน..... จำแนกตามตำแหน่งวิเศษนามุประโยค	41
3.4	สรุปลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน.....	48
4	ลักษณะทางอรรถศาสตร์ของประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียนในภาษาไทย.....	50
4.1	ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์ระหว่างอนุภาคถ้าใน..... ประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน	50
4.2	ประเภทของประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน..... จำแนกตามเกณฑ์อรรถศาสตร์	55
4.3	การกลายความหมายและหน้าที่ของคำเชื่อมนำอนุประโยค..... บางคำ ในประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน	57
4.4	สรุปลักษณะทางอรรถศาสตร์ของประโยคเงื่อนไขเพื่อเขียน.....	59
5	สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ.....	60
5.1	สรุปผลการศึกษา.....	60
5.2	อภิปรายผลการศึกษา.....	63
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	65

บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก.....	71
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	98
ประวัติผู้เขียน.....	102

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย